

Aprèn el que és bàsic 2ESO

UNITAT 1 LLENGUA

COMUNICACIÓ ESCRITA [llegir]

- 1. a 3** A l'Èlia, no li agrada que li consultin temes sobre arquitectura. **b 1** Rocambolesc: Ple de peripècies extraordinàries i inversemblants. **2** Peritatge: Exercici de perit o expert (persona que coneix una cosa per la pràctica). **3** Esquerda: Obertura més o menys profunda que es produeix a la terra, en un mur, en un cos dur. **4** Antologia: Recull de fragments escollits de diversos autors o de diverses obres d'un mateix autor. **c 2** Hi ha una enumeració, perquè s'acumulen una sèrie de paraules en forma de llista. **d 1** mots dialectals; **2** barbarismes; **3** col·loquialismes. **e** *Ja em diràs si són maneres.* **f** Resposta oberta.

LES LLENGÜES I ELS SEUS PARLANTS

1. La diversitat lingüística: famílies de llengües

- 1. a:** verdadera; **b:** verdadera; **c:** falsa; **d:** falsa; **e:** verdadera; **f:** falsa; **g:** verdadera.
- 2. a3; b1; c2; d2; e3; f1; g1.**
- 3. a** Les llengües romàniques es diuen així perquè la seva llengua mare, el llatí era la llengua que parlaven i escrivien els romans. **b** Com el seu nom indica, el galaicoportuguès es parla a Galícia i a Portugal. **c** A França hi ha dues llengües romàniques: el francès i l'occità. **d** A l'illa de Sardenya les dues llengües principals són el sard, la pròpia, i l'italià. **e** A Suïssa, segons els cantons, hi ha quatre llengües diferents: el francès, l'alemany, l'italià i el retoromànic.

4.

Francès	Galaicoportuguès	Italià	Català	Castellà
(pied)	(pé)	(piede)	peu	pie
(soif)	(sede)	(sete)	set	sed
(croire)	(crer)	(credere)	creure	crear

5.

(català)	(Espanya)	francès	(França)	(romanès)	Romania
(castellà)	Espanya	(occità)	(França)	retoromànic	(Suïssa)
galaicoportuguès	(Espanya/Portugal)	italià	(Itàlia)	sard	[Itàlia (Sardenya)]

2. Els alfabetos

- 6. a** La ce trencada (ç). **b** La enya (ñ). **c** La paraula *alfabet* és la unió de les dues primeres lletres de l'alfabet grec (alfa + beta). **d** Es va posar el nom de la lletra grega òmicron a una de les variants del coronavirus, causant de la COVID-19. **e** La lletra grega pi s'utilitza en matemàtiques i té un valor de 3,1416. **f** Els alfabetos llatí i ciríl·lic comparteixen les vocals *a*, *e* i *o*.

3. Les llengües de signes

- 7. a** Resposta orientativa. El gest de portar les dues mans endavant s'assembla al fet d'enviar un petó, signe d'agraïment. **b** Resposta orientativa. Creuant les dues mans en direccions oposades es vol indicar que alguna cosa es dona per acabada, és a dir, no cal donar les gràcies de res.

REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA [gramàtica]

1. El sintagma nominal: classes de noms

- 1. topònims:** ciutat (París, Barcelona), país (Argentina, Itàlia), continent (Amèrica, Europa); **antropònims:** nom masculí (Sergi, Ramon), nom femení (Anna, Meritxell), cognom (Puig, Mozart).
- 2. concrets:** a, d, f, g, i; **abstractes:** b, c, e, h, j.
- 3. a3, b5, c4, d2, e1.**
- 4. comptables:** pastís, rellotge, petó, bistec, pera, finestra; **no comptables:** carn, perfecció, llet, farina, pau, brutícia.

2. El sintagma nominal: els determinants (articles, demostratius, possessius)

- 5. a** la: definit; **b** la: personal; **c** els: definit; **d** l': personal; **e** les: definit; **f** el: definit; **g** el: personal; **h** l': definit.
- 6. a** aquella, **b** aquest, **c** aquells, **d** Aquesta, aquell.
- 7. a3, b1, c4, d2, e6, f5.**
- 8.** Durant aquest (demostratiu) mes han augmentat moltíssim les (article) despeses a casa meva (possessiu): hi ha passat una (article) temporada la (article) nostra (possessiu) neboda i ella m'ha portat molts records d'aquelles (demostratiu) jornades que vam passar tots junts a l'(article) estranger quan feia poc que ens havíem casat.

3. Els quantificadors nominals (indefinitos, numerals, quantitatius, interrogatius/exclamatius)

- 9.** certa persona, certs individus, certes persones; un altre exemplar, uns altres exemplars, unes altres meitats; algun fet, alguna cosa, alguns fets.
- 10. a2, b4, c1, d3.**
- 11. a** Quina (exclamatiu), **b** Quins (interrogatiu), **c** quin (interrogatiu), **d** Quines (exclamatiu).
- 12. a2** (moltes), **b1** (qualsevol), **c1** (diverses), **d2** (prou), **e1** (altres), **f2** (massa), **g2** (pocs), **h1** (alguns).

4. L'estructura del sintagma nominal

- 13. a5, b3, c4, d6, e2, f1.**
- 14. N:** instruccions, entrades; **Det + N:** aquells actors, el director, la gent; **N + CN:** obres teatrals; **Det + N + CN:** les escenes difícils, el dia de l'estrena; **Det + CN + N:** un gran èxit.
- 15.** Resposta orientativa. **a** L'esmorzar era bo. **b** Té plantes d'exterior. **c** La filla petita estudia ESO. **d** En prengué una petita quantitat. **e** Els tres fills respongueren.

5. Repàs dels conceptes de la unitat

- 16. a3, b8, c2, d7, e6, f4, g5, h1.
- 17. a5, b4, c10, d6, e1, f7, g2, h13, i12, j9, k11, l3, m8.
- 18. a el funcionament de la cèl·lula; b regió nòrdica; c mapa conceptual; d país d'Àsia.

Activitats finals

- 1. a 1 La Lyra, la filla de la Sra. Coulter; 2 Es va comoure i va plorar; 3 Va fer una reverència a l'home; 4 Pare i filla s'allunyen de la cova. **b noms concrets:** 1 ulls, 2 llàgrimes, 3 cabells, 4 galta; **noms abstractes:** 1 amor, 2 tristesa, 3 compassió, 4 valentia. **c** neguitós, tranquil. **d 1c, 2d, 3b, 4a. e adjectius:** 2d, 3b, 4a; **verbs:** 1c. **f SN:** un petó, els ulls de la nena, el seu pare; **SPrep.:** de compassió, a l'entrada, entre els arbustos espessos.

g

(determinant)	(determinant)	Nom	(CN)
	un	petó	
	els	ulls	de la nena
el	seu	pare	

h 1b, 2d, 3a, 4c, 5g, 6e, 7h, 8f. i La (Det article definit), senyora (nom), Coulter (nom propi), va agafar (verb), la (Det article definit), mà (nom), de (preposició), l' (Det article personal), Ama (nom propi), mentre (conjunció), tornaven (verb), a (preposició), l' (Det article definit), entrada (nom), de (preposició), la (Det article definit), cova (nom).

- 2. un somriure, el cap, el pendent.

UNITAT 2 LLENGUA

COMUNICACIÓ ESCRITA [llegir]

- 1. a 2 La dona de l'Ezequiel es deia Sabina i no va veure com el seu marit queia a la banyera. **b** Mots amb accent diacrític: més, és, sòl, sí, bé. **c 1** rendir-se; **2** problemes; **3** picaven; **4** ampolletes; **5** expressament; **6** rondinà; **7** favorits; **8** sort; **9** habitació; **10** crítica. **d 1** Hi ha una personificació, perquè s'atribueixen accions humanes a coses que no ho són. **e** Resposta orientativa. L'expressió *només faltava aquesta* té un significat negatiu (a l'Ezequiel, se li acumulaven les desgràcies) mentre que l'expressió *Encara bo!* té un significat positiu (l'Ezequiel va comprovar que, quan posava la planta del peu a terra, podia caminar). **f** Resposta oberta.

COMUNICACIÓ ESCRITA [escriure]

1. El text predictiu

1.

estarà	disminuirà	quedarà (2 vegades)	predominarà
s'acumularan	seran	voltarà	bufarà

- 2. (Resposta orientativa) Els robots ja fan moltes feines dels éssers humans i aviat podrien substituir-los als llocs de treball de nova creació; les empreses segurament els preferiran per la reducció de costos a llarg termini.

REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA [gramàtica]

1. Els verbs irregulars (1): Repàs de les conjugacions i els temps verbals.

- 1. a3, b4, c2, d1, e6, f8, g5, h7.
- 2. a creixeria, 2a conjugació; b pesquessis, 1a conjugació; c vesteix-te, 3a conjugació; d visità, 1a conjugació; e rebia, 2a conjugació.
- 3. a3, b1, c4, d2, e8, f5, g6, h7.

2. Verbs irregulars de la primera conjugació

- 4. a va estar, b estigués, c estaran, d estic, e hauria estat.
- 5. a4, b3, c1, d2, e6, f5, g8, h7.
- 6. **lexema principal an-:** anem, aneu, anava, anirem, aniríeu, anessim, anà, anant; **segon lexema (amb ve baixa):** vaig, vas, va, van, vagi, ves.
- 7. a vagi, b aniríem, c ves, d anava, e he anat.

3. Verbs irregulars de la segona conjugació

- 8. a3, b1, c4, d2.
- 9. jeia, jaurà, jaient, jeuen; tragués, treus, tregui, traient; nascut, neix, naixeria, neixi; puguem, podem, podré, pugueu; voleu, vulguem, vulgueu, voldria.
- 10. a naixien, b ajagut, c volguessin, d puguem, e treguin, f vulgueu, g podia, h distraquem, i vulgui.

4. Verbs irregulars de la tercera conjugació

- 11. a5, b3, c2, d1, e4.
- 12. cuso, cuses, cus, cosim, cosiu, cusen; surto, surts, surt, sortim, sortiu, surten; tusso, tusses, tus, tossim, tossiu, tussen; escupo, escups, escup, escopim, escopiu, escupen.
- 13. a tossia, b Escull, c cosíssim, d surtin, e escopiré, f va acollir, g sobresortirà, h escupen, i descosiria.

5. Repàs dels verbs irregulars d'aquesta unitat

- 14. a estic, present d'indicatiu; b vas, present d'indicatiu; c estigui, present de subjuntiu; d estigues, imperatiu; e vagi, present de subjuntiu; f ves, imperatiu; g vagin, present de subjuntiu; h anaven, imperfet.
- 15. jeguis, jegui, jagueu, jeguin; neixi, neixi, naixem, neixin; treguis, tregui, traguem, tragueu, treguin; puguís, pugui, pugueu, puguin; vulguí, vulguís, vulgui, vulguem, vulguin.
- 16. a3, b1, c4, d2, e8, f5, g6, h7.
- 17. surt, surti, sortim, sortiu, surtin; cus, cusi, cosim, cosiu, cusin.

Activitats finals

- a 1** primer la sentència, després l'article. **2** robatori d'amagat i sense violència. **3** nyap, cosa mal feta. **4** Dient que no el van atrapar robant. **b** «Havent-se provat (Com que) que el jove Massagran és autor del furt d' (ha robat) un pollastre rostit, se'l condemna, de conformitat amb (segons) el que estableix (diu) l'article 249 de la llei del vaixell, a la pena de mort.». **c** deslligueu-me. **d 1c, 2a, 3d, 4b, 5h, 6e, 7f, 8g.** **e** «Senyor capità, miri bé...» **f 1** tornés, **2** serà, **3** aplicà, **4** havia atrapat, **5** vagi. **g 1d, 2c, 3b, 4e, 5a.** **h 1** vosaltres, **2** vostès, **3** vostè. **i 1** llegir, robar, ser, fer, deslligar-lo; **2** robant, deslligant; **3** provat, acabat, atrapat.

UNITAT 3 LLENGUA

COMUNICACIÓ ESCRITA [llegir]

- a 1** La Jana tenia molta son i el seu germà Gerard estava molt neguitós. **b** Resposta orientativa. (celler), (tines), fermentació, most, varietat, raïm, premsada, macabeu, xarel·lo, parellada, graduació.

c

Present	Futur	Imperfet	Passat perifràstic
agrada	anirem	feia	va funcionar
obtenim		queia	va precisar
surt		afluixava	va esperar

d 2 El llenguatge del text és clar, precís i objectiu, perquè els dos germans volen que els empresaris entenguin totes les etapes de l'elaboració del cava. **e** *la intervenció del seu germà li havia fet saltar tot un bon tros del discurs / va afegir el Gerard, incapaç de callar.*

f

xarel·lo → dona cos, graduació i acidesa al cava.
macabeu → varietat compacta, daurada i amb la pell fina.

parellada → aporta aroma floral (equilibra el vigor del xarel·lo).

g Resposta oberta.

COMUNICACIÓ ESCRITA [escriure]

1. El text explicatiu

- a** Només hi ha la solució. **b** La pregunta se sobreentén. **c** Els verbs en plural serveixen per incloure el lector. **d** Ara sí que hi ha la pregunta. **e** present d'indicatiu: es produeix, travessa, impedeix, fa / present de subjuntiu: arribi. **f** Totes tres parts: presentació del tema, plantejament del tema (amb pregunta) i solució. **g** mots tècnics: proteïnes, solubles, permeables, enzims.

REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA [gramàtica]

1. Els verbs irregulars (2): verbs acabats en *-ndre* i *-ldre*

- enten-**: entenien, entenent, entenem; **entengu-**: entengué, entenguí, entén; **entend-**: entendré, entendria, entendran.
- a2, b4, c1, d3, e6, f7, g8, h5.**
- mol-**: molia, molent, molem; **molgu-**: molgué, molguí, molguessis; **mold-**: moldré, moldria, moldran.
- a** comprenc, compregui; **b** calia, caldrà; **c** enceneu, encenguéssiu; **d** sorprengué, absolgueren.

2. Verbs acabats en *-èixer*

- a** conec, **b** aparec, **c** desconec, **d** comparec, **e** neixo, **f** creixo, **g** reneixo.
- coneix-**: coneixeré, coneixia, coneixent, coneixeria, coneixem; **conegu-**: conegué, conegui, conegués.
- a2, b1, c4, d3, e6, f7, g8, h5.**

3. Verbs amb el lexema acabat en diftong

- a** movia, **b** plovia, **c** devia, **d** vivia, **e** reia, **f** veia, **g** jeia, **h** deia.
- mou-**: mourà, mouria, mouen; **mogu-**: mogué, moguí, moguéssiu; **mov-**: movia, movent, movem.
- a** excloem, exclouen; **b** asseia, somreia; **c** caigui, mou; **d** veient, escrigué; **e** tragués, riuria; **f** beguéssim, bevem.

4. Més verbs irregulars: *ser*, *fer* i *haver*

- soc, ets, és, som, sou, són.
- a** fou, **b** fos, **c** faci.
- a2, b1, c4, d3, e6, f7, g8, h5.**
- a** fes, sigues; **b** és, sigui; **c** hagués fet; **d** feu; **e** fos, faríem.

5. Repàs dels verbs irregulars d'aquesta unitat

- ndre**: ofenguí, respongui; **-ldre**: calgui, dissolgui; **-èixer**: aparegui, comparegui; **diftong**: inclogui, jegui.
- a5, b7, c8, d1, e4, f2, g6, h3, i13, j15, k16, l10, m14, n9, o11, p12.**
- a** pretenia, ofenguessin; **b** resolent; **c** conec, sorprèn; **d** aparegué; **e** feia, creies, **f** fes, serien.

Activitats finals

- a** «Quan el públic va haver acabat de tossir i d'escurar-se la gola i de fer nyic amb la butaca.» **b** «el músic que tocava innocentment el clarinet es va trobar amb una esplèndida llonganissa de Vic entre les mans, en lloc del clarinet.» **c** «l'Albert Font va remugar per sota el bigoti: —Ara sí que l'he feta.» **d** «El cas és, doncs, que el pobre home, al sortir de casa, havia agafat de dins el paraigüer la vareta màgica de la seva dona en lloc de la seva batuta. I, distret com tots els grans músics,

no se n'havia adonat fins ara.» **e** 1b, 2d, 3e, 4a, 5c. **f** 1 devia, 2 deuen, 3 deu, 4 devien. **g** **passat perifràstic**: va aixecar, va arrencar, va abaixar, va remugar; **imperfet d'indicatiu**: tocava, intentava, deia, era; **perfet d'indicatiu**: l'he feta, m'he equivocat; **plusquamperfet d'indicatiu**: havia agafat, no se n'havia adonat. **h verbs irregulars**: deia, era, l'he feta. **i** primera conjugació. **j** 1d, 2a, 3b, 4c, 5f, 6e, 7h, 8g. **k** Vol dir que s'acaba d'adonar que ha comès un error greu. **l** 1c, 2e, 3b, 4a, 5d.

UNITAT 4 LLENGUA

COMUNICACIÓ ESCRITA [llegir]

- a** 2 Al text, no hi passen gaires accions: hi destaquen les característiques dels membres de les bandes. **b** 1 Els membres dels socs són de classe alta. 2 Els *greasers* solen atracar gasolineres. 3 Els *greasers* porten els cabells llargs. 4 Els *greasers* porten jaquetes de pell.

c

Masculí singular	Femení singular	Masculí plural	Femení plural
ric	rica	(rics)	riques
mitjà	(mitjana)	mitjans	mitjanes
agressiu	agressiva	(agressius)	agressives
públic	(pública)	públics	públiques
vell	vella	(vells)	velles
llarg	llarga	(llargs)	llargues
curt	(curta)	curts	curtes
(vermell)	vermella	vermells	vermelles
bo	(bona)	bons	bones
gros	grossa	(grossos)	grosses

d 3 Hi ha una hipèrbole, perquè s'hi expressa una exageració molt gran. **e** Resposta oberta.

COMUNICACIÓ ESCRITA [escriure]

1. El text descriptiu (espais interiors i exteriors)

- a** Els mots subratllats del text A són tecnicismes; els del text B, una personificació. **b** Al text A, el mot finestra no té significat emocional; al text B expressa llibertat.
- La descripció és dinàmica perquè, si bé el narrador va descrivint llocs i espais, no es tracta d'un lloc fix sinó d'una successió de llocs i espais que es va trobant a mesura que camina per la ciutat.

REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA [gramàtica]

1. El sintagma adjectival: definició

- a** 4 / **b** 1 / **c** 5 / **d** 3 / **e** 2.
- SAdj** dins d'un **SV**: lletres **b**, **c** i **f**. **SAdj** dins d'un **SN**: lletres **a**, **d** i **e**.

2. El sintagma adjectival: estructura

3.

	al·lèrgic	
(bastant)	al·lèrgic	
	al·lèrgic	(al pol·len)
bastant	(al·lèrgic)	al pol·len

- a** Sempre m'he considerat *contrari* a les injustícies. **b** Es tracta d'un treballador *hàbil* amb les mans. **c** Coneixes cap persona *experta* en informàtica? **d** Passem estones als espais *lliures de fum*.
- a** 3 / **b** 1 / **c** 4 / **d** 2.

3. El sintagma adjectival: els graus de l'adjectiu

- a** Les ulleres d'ell són tan cares com les meves: comparatiu igualtat. **b** El seu germà és el més dropo de la classe: superlatiu relatiu. **c** No s'hi val: la teva feina és menys difícil!: comparatiu inferioritat. **d** Els detalls, en aquest cas, són importantíssims: superlatiu absolut. **e** La segona pel·lícula és més curta que la primera: comparatiu superioritat. **f** Cada vegada t'assembles més al teu avi matern: positiu.

7.

a fresc (sup. absolut)	fresquíssim	f lleig (comp. sup.)	més lleig que...
b fals (comp. inf.)	menys fals que...	g tranquil (sup. relatiu)	el més tranquil
c saníssim (positiu)	sa	h el més fi (positiu)	fi
d fort (comp. igualtat)	tan fort com...	i curt (sup. absolut)	curtíssim
e ràpid (sup. relatiu)	el més ràpid	j alegre (comp. inf.)	menys alegre que...

- Resposta oberta.

Activitats finals

- a** 1 rumiava; 2 berruga; 3 decebre; 4 duen; 5 tari-ma; 6 trigar. **b** 1 ulls blaus; 2 aigua neta; 3 resposta satisfactòria; 4 escombres voladores; 5 poders màgics; 6 pomes enverinades; 7 bruixes modernes; 8 noi tendre; 9 faldilles llargues; 10 faldilles negres; 11 barret puxegut; 12 ala ampla; 13 berruga fosca; 14 berruga amenaçadora; 15 bruixes encantadores.

c

Masculí singular	Femení singular	Masculí plural	Femení plural
difícil	difícil	difícils	(difícils)
(maco)	maca	macos	maques
(tranquil)	tranquil·la	tranquils	tranquil·les

d *l se'm va quedar mirant, amb aquells ulls blaus que eren com d'aigua net*a. **e** 1 festes posposades; 2 temps perdut; 3 llibres llegits; 4 espelma encesa; 5 activitats corregides; 6 alumna exclosa; 7 arbre plantat; 8 resultats temuts.

f

Sintagmes adjectivals	(CAAdj)	N	(CAAdj)
• bastant curiosa	✓	✓	
• tranquil		✓	
• gens orgullosa de les seves paraules	✓	✓	✓

g

Sintagmes adjectivals	SAdj dins d'un SV	SAdj dins d'un SN
• bastant curiosa		✓
• tranquil	✓	
• gens orgullosa de les seves paraules	✓	

UNITAT 5 LLENGUA

COMUNICACIÓ ESCRITA [llegir]

- a 1** Al text, hi passen moltes accions: els personatges no paren de fer coses. **b 1** En Will va al davant de la noia. **2** A la noia, li costa imitar els moviments. **3** Els iniciats caminen amb la mirada perduda. **4** Per arribar a la cova puguen unes escales. **5** Agafen una pistola, una pistolera i un cinturó. **c** *L'Eric ha dit que ahir van posar una injecció a tots els In-trèpids. Així que ara tenim tot el grup posseït, obediënt i preparat per matar. Uns soldats perfectes.*

d

Temps	Lloc	Manera	Quantitat
ahir	aquí	ràpidament	tan
	endarrere	bé	molt

- e 1** Somnàmbul: Persona que camina i es comporta com si fos desperta durant el son. **2** Somnolència: Estat en el qual una persona no ha perdut del tot la consciència. **3** Somnífer: Substància o producte que provoca el son. **f 1d / 2c / 3a / 4b.**
g Resposta oberta.

COMUNICACIÓ ESCRITA [escriure]

1. El resum

- a2** (però), **b3** (perquè), **c1** (per tant), **d5** (a més), **e4** (i).
- ordre correcte: d, b, a, c.
- Resposta oberta.

REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA [gramàtica]

1. El sintagma adverbial: definició

- a4 / b1 / c5 / d3 / e2.**
- SAdv dins d'un SV: lletres **b, c** i **e**. SAdv dins d'un SAdj: lletres **a, d** i **f**.

2. El sintagma adverbial: estructura

3.

	endins	
(bastant)	endins	
	endins	(del meu cor)
bastant	(endins)	del meu cor

- a** Allí al fons s'intueixen unes siluetes confuses. **b** Avui a la tarda anirem a comprar els medicaments. **c** Quan penses treure les sabates fora de la capsa? **d** Aquell barri tan conflictiu es troba lluny del centre.
- a3 / b1 / c4 / d2.**

3. El sintagma adverbial: adverbis i locucions adverbials

6.

Adjectiu (masculí) automàtic	Adjectiu (femení) automàtica	Adverbi automàticament
a (tendre)	tendra	tendrament
b (continu)	continua	continuament
c (difícil)	difícil	difícilment
d (previ)	prèvia	prèviament

7.

a Gràcies, en tinc <u>prou</u> .				Quantitat
b Tu i jo ens veurem <u>després</u> .	Temps			
c Tot allò va acabar <u>malament</u> .			Manera	
d La família tirarà <u>endavant</u> .		Lloc		

- 8. a2 / b3 / c1 / d6 / e4 / f5.** Totes les locucions de l'activitat són de manera.

Activitats finals

- a1** hostil: Propi d'un enemic, que mostra la disposició d'un enemic. **2** fermall: Conjunt de dues peces metàl·liques que serveix com a ornament. **3** cresta: Part aguda de la divisòria d'aigües d'una muntanya o terreny elevat. **4** esllavissament: Despreniment i caiguda d'una massa de terra, de rocs, etc.

b

a Ara	Temps			
b Ja	Temps			
c espontàniament			Manera	
d gairebé				Quantitat
e enrere		Lloc		
f completament			Manera	
g molt				Quantitat

c

Locucions adverbials de temps		Locucions adverbials de lloc	
de sobte	de sempre	a sota	

- d 1** A l'oració *Amb ajuda l'alumne aprendrà més*, el mot subratllat és un adverbi de quantitat i està inclòs dins del SV. **2** A l'oració *Abans d'una tempesta el cel és més fosc*, el mot subratllat és un adverbi de quantitat i està inclòs dins d'un SAdj. **3** A l'oració *Amb avió hi vam arribar més aviat*, el mot subratllat és un adverbi de quantitat i està inclòs dins d'un SAdv.

e

Oracions	CAAdj	CAAdv
2 Abans d'una tempesta el cel és <u>més</u> fosc.	✓	
3 Amb avió hi vam arribar <u>més</u> aviat.		✓

f

Punt de vista	Tipus de narrador
Narrador intern (en primera persona)	
Narrador extern (en tercera persona)	Narrador omniscient: Ho sap tot sobre la història i els seus personatges.

• Exemple: (Resposta orientativa) *Era capaç d'admetre que tenia por.*

g 4 De debò?

h Resposta oberta.

UNITAT 6 LLENGUA

COMUNICACIÓ ESCRITA [llegir]

1. **a 3** El nen havia passat, sense que el veiessin, pels Tubs per a Devolucions.

b

Nom del personatge	Lloc de feina
Nicolau / Nico	(Futur aprenent de la botiga virtual)
Electra	(Empleada del Departament de Personal)
(Nia)	Assistent virtual

c

MOT COMPOST		MOT DERIVAT			
<i>Nouvingut</i> : Que acaba de venir, arribat de poc.		<i>Escanyolit</i> : Prim i poca cosa (com una canya).			
Lexema 1	Lexema 2	Prefix	Lexema	Infix	Sufix
nou	vingut	es	cany	ol	it

d El personatge que fa servir la interjecció és el Nico i indica una actitud de nerviosisme.

e

Sintagma	Adjectival	Adverbial	Preposicional
	• una mica escanyolit	• just darrere seu	• per a un contracte estàndard

f Resposta oberta.

COMUNICACIÓ ESCRITA [escriure]

1. El text dialogat

1.

Característiques	Diàleg formal	Diàleg informal
a El tema no es pacta, sinó que s'improvisa.		✓
b Es respecta el torn de paraula.	✓	
c Els parlants van més amb compte amb el vocabulari usat.	✓	
d Es dona a l'àmbit privat: familiar, escolar...		✓
e L'emissor i el receptor es tracten de tu.		✓
f S'assembla més a la llengua escrita.	✓	

2. **a3 / b1 / c4 / d2.**

REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA [gramàtica]

1. El sintagma preposicional: definició

1. Maduixes amb nata: el SPrep *amb nata* està inclòs dins del **SN** *Maduixes amb nata* [el nucli del SN és el nom *Maduixes*]. És semblant al quadre original: el SPrep *al quadre original* està inclòs dins del **SAdj** *semblant al quadre original* [el nucli del SAdj és l'adjectiu *semblant*]. Van passar a través del pont: el SPrep *a través del pont* [amb la locució prepositiva *a través de*] està inclòs dins del **SV** *Van passar a través del pont* [el nucli del SV és el verb *Van passar*].
2. SPrep dins d'un SN: lletres **a²** i **c**. SPrep dins d'un SV: lletres **a¹**, **b** i **f**. SPrep dins d'un SAdj: lletra **d**. SPrep dins d'un SAdv: lletra **e**.

2. El sintagma preposicional: estructura

3. Complement del nom: lletres **c** i **g**. Complement verbal: lletres **d** i **e**. Complement de l'adjectiu: lletres **b** i **h**. Complement de l'adverbi: lletres **a** i **f**.
4. **a4 / b3 / c1 / d2.**

3. El sintagma preposicional: preposicions i locucions prepositives

5. **a** El pàrquing subterrani té dues plantes sota l'edifici. **b** S'ha acostumat a ella i ara no pot passar sense la seva companyia. **c** El divulgador científic va fer una llarga explicació sobre les cèl·lules del cos humà. **d** No intentis lluitar contra el seu poder! És present per tot arreu! **e** Segons l'opinió dels experts, calia un estudi profund de l'evolució del fenomen. **f** Va flotar a la superfície durant uns quants minuts abans d'enfonsar-se. **g** És molt bo fer llargs passejos damunt la sorra de la platja. **h** Tots vam poder veure unes formes poc concretes entre les fulles dels arbres.
6. (Resposta orientativa) **a** [...] a causa de la tempesta, **b** [...] al llarg de l'avaluació, **c** [...] al costat de la porta, **d** [...] a partir de la primavera, **e** [...] en contra de les mesures?

7.

a per **b** durant **c** vora **d** des de **e** contra

Activitats finals

1. **a 1** diminuts: De dimensions menors a les habituals, molt petits. **2** golfes: Part més alta de la casa que té per coberta la teulada. **3** atenuat: Fet menys greu, afluixat. **4** cassó: Recipient petit de metall que s'agafa amb un mànec.

b

als peus de la mare	per tota l'estança
de la cuina	a l'exterior
a les golfes	en la foscor
del cassó	contra la casa

de la finestra	a les golfes
de crisantems grocs i diminuts	amb el confort familiar de la cuina
al centre de la taula	Sota la cadira de la senyora Murry
amb motius geomètrics blaus i verds	de satisfacció

c Fan de **CN**: L'escalfor i la llum de la cuina, els geranis de la finestra, un ram de crisantems grocs i diminuts, un sospir de satisfacció. Fan de **CAdj**: vermelles amb motius geomètrics blaus i verds, sol en la foscor. Fa de **CAdv**: dins del cassó.

d

Locucions prepositives	
• D'ençà del moment	• en lloc de por

e 2 Al text, no hi passen gaires accions: predomina la descripció d'un interior i de sentiments. **f 1b / 2c / 3a**.

g

1 Sintagma nominal	2 Sintagma adjectival	3 Sintagma adverbial
--------------------	-----------------------	----------------------

h 3 Hi ha una personificació, perquè s'atribueixen accions humanes a un objecte. **i** Resposta oberta.

MANUAL D'ORTOGRAFIA I LÈXIC

ORTOGRAFIA-GRAFIES

1. La vocal neutra

- passo, peso, dent, part, tardo, nego, fang, peix.
- a** altre, home, altra, dona; **b** mapa, classe; **c** sèrie, dia.
- altres homes, altres dones; mapes, classes; sèries, dies.
- a** febre, **b** carta, **c** aguanta, **d** porten, **e** xerraire, **f** artista, **g** busquen, **h** dibuixa, **i** lletra, **j** arbre, **k** vine, **l** viuen, **m** estrella, **n** jove, **o** pinta, **p** corre, **q** llibre, **r** titella, **s** pintes, **t** pensa.

2. La O i la U àtones

- ploro, calor, escut, munto, truco, rigor, fosc, pluja.
- a** estiu, lloro, virus; **b** individu, quilos; **c** globus, ganxos, ferro.
- o (singular)**: lloro, ferro; **-u (singular)**: estiu, individu; **-os (plural)**: quilos, ganxos; **-us (invariables)**: virus, globus.
- a** ingenu, **b** número, **c** aguanto, **d** posava, **e** focus, **f** escoltant, **g** apuntaré, **h** dibuixo, **i** pallasso, **j** europeu, **k** colador, **l** fumador, **m** tocaria, **n** maco, **o** tipus, **p** corro.

3. Revisió de consonants: B/V, ESSA sonora i ESSA sorda

- a3** (escalivada), **b1** (llobató), **c2** (sabut), **d6** (cabuda), **e4** (navegar), **f5** (estovar).

10. arribaves, arribava, arribàveu, arribaven / havies, havia, havíem, havíeu, havien / acabaves, acabava, acabàvem, acabaven.

11. essa sonora (s): cosa, resar; **essa sonora (z):** zona, dotze; **essa sorda (ss):** bossa, massa; **essa sorda (s):** pensar, sal; **essa sorda (ç):** caça, març; **essa sorda (c):** pinces, cigne.

12. a enciam, **b** anàlisi, **c** capaç, **d** pinzell, **e** farsa, **f** dissabte, **g** dolçor, **h** ocasió, **i** força, **j** zoològic, **k** forces, **l** anglesa, **m** assaig, **n** tretze, **o** creença, **p** creences, **q** museu, **r** llaç, **s** ressò, **t** dosi.

4. Revisió de consonants: J/G, X/IX, TX/IG

13. passeges, passeja, passegem, passegeu, passegem / menjo, menja, mengem, mengeu, mengen / desitjo, desitges, desitgem, desitgeu, desitgen.

14. a bruixa / **b** enguixar / **c** eixugar / **d** aixeta / **e** disbauxa / **f** coixa / **g** ximpleria / **h** calaix / **i** panxa / **j** peixater / **k** prohibeix / **l** marxa / **m** coixí / **n** aixella / **o** ruixar.

15. a assaig (j) / **b** esquitx (tx) / **c** rebuig (tj) / **d** bateig (j) / **e** cartutx (tx) / **f** escabetx (tx) / **g** sandvitx (tx) / **h** desig (tj) / **i** empatx (tx) / **j** boig (g).

16. a burgesia / **b** conjunt / **c** enuig / **d** fitxa / **e** adjectiu / **f** petxina / **g** xifra / **h** sorteig / **i** jeure / **j** girafa / **k** viatge / **l** viatja / **m** lleig / **n** lletja / **o** lletges.

5. M/N/MP, la HAC (H)

- a2, b5, c4, d1, e3.**
- a** enveja, **b** immadur, **c** infusió, **d** circumferència, **e** triomfar, **f** confiança, **g** somriure, **h** enfebrat, **i** emmagatzemar, **j** canvi, **k** simfonia, **l** benvingut.
- a** Ha anat a casa seva i ha fet molta feina a l'ordinador. **b** Em penso que no hem comès cap error; si de cas, ja em diràs què hem fet. **c** El nen i la nena eren al jardí; jo també hi aniré i tornaré en un moment.
- a** harmonia, **b** orfe, **c** hivernal, **d** herba, **e** haver, **f** orxata, **g** helicòpter, **h** avui, **i** hortalissa, **j** ermita, **k** hipòdrom, **l** homenatge.

6. R/RR, L/L-L/LL

- a2** contrarestar, **b4** multiracial, **c1** extraradi, **d3** semiremolc.
- infinitius**: estar, endur, servir, témer; **noms**: dolçor, cendrer; **adjectius**: clar, feiner.
- a** il·limitat, **b** il·legítim, **c** il·localitzable, **d** il·lògic, **e** il·legible, **f** il·lícit.
- a** llum, il·luminar; **b** pell, pel·lícula; **c** corall, coral·lí; **d** cristall, cristal·litzar.
- a** col·laborar, **b** mil·lenni, **c** al·lucinar, **d** aquarel·la, **e** metàl·lic, **f** solució, **g** bèl·lic, **h** cancel·lar.

7. P/B, T/D, C/G

- a3, b4, c1, d5, e2.**

27. **a** paret, **b** àcid, **c** adob, **d** llarg / llard, **e** pessic, **f** tub, **g** mag /mat, **h** sud, **i** sòlid, **j** alberg, **k** salut, **l** serp.
 28. **a** esparreguera, **b** carregar, **c** fastigós, **d** aneguet, **e** perseguir.
 29. **a** rep, **b** saps, **c** sap, **d** reps.

8. Els dígrafs

30. **a** bruixes: 1; **b** ratxa, canya: 2; **c** taques, marró, piscina: 3; **d** pagues, platja: 2; **e** filla, metge, tassa, til·la: 4.

31.

Els dígrafs es parteixen pel mig			
-rr-	mar-ró	-ix-	brui-xes
-ss-	tas-sa	-tg-	met-ge
-sc-	pis-ci-na	-tj-	plat-ja
-ll-	til-la	-tx-	rat-xa
Els dígrafs no es parteixen			
-ll-	fi-lla	-gu-	pa-gues
-ny-	ca-nya	-qu-	ta-ques

32. **a** mos-se-gar, **b** es-pi-gues, **c** bo-que-ta, **d** es-ca-nyar, **e** ser-ra, **f** pis-ci-na, **g** re-co-llir, **h** jut-ge, **i** ca-put-xa, **j** pàl-lid, **k** jut-jat, **l** coi-xi-ne-ra.

ORTOGRAFIA-ACCENTUACIÓ

1. La síl·laba. Els hiats i els diftongs

1. **a** noi, caure, pou: 3; **b** teu, diu, cuina: 3; **c** mai, duu, jersei: 3.
 2.

diftongs decreixents								
ai	ei	oi	ui	au	eu	iu	ou	uu
mai	jer-sei	noi	cui-na	cau-re	teu	diu	pou	duu

3. **a** aigua, aigües, aigüera, aigualir. **b** llengua, llengües, lingüístic, bilingüisme.
 4. **decreixents:** buit, desmai, riure, dinou; **creixents:** treia, adequat, adequem, iode.
 5. **a** diftong, **b** hiat, **c** diftong, **d** hiat, **e** diftong, **f** diftong, **g** hiat, **h** hiat, **i** hiat.

2. Normes d'accentuació

6. Els verbs accentuats són paraules planes acabades en diftong.
 7. **a** pàtria, **b** Itàlia, **c** italià, **d** contínua, **e** continua, **f** superfície.
 8. **paraules agudes:** futbol, radar, iber; **paraules planes:** medul·la, atmosfera, míssil; **paraules esdrúixoles:** olimpíada, Etiòpia.
 9. **a** origen, **b** núvia, **c** orígens, **d** anàveu, **e** mallorquí, **f** examen, **g** ningú, **h** màfia, **i** volíeu, **j** hexàgon, **k** vídua, **l** compàs.

3. Accentuació de E i O

10. **a** paciència, **b** prudència, **c** intel·ligència.
 11. **a** aragonès, **b** romanès, **c** irlandès.
 12. **a** sisè, **b** setè, **c** vuitè, **d** novè, **e** desè.

13. **a** suspès, **b** permès, **c** ofès.

14. **a** memòria, **b** decisió, **c** lògic, **d** famós, **e** fenòmens, **f** història, **g** balcó, **h** autògraf, **i** luxós, **j** colònia, **k** monòtona, **l** fòssil.

15. **a** arròs, **b** pólvora, **c** això, **d** estómac, **e** però, **f** de debò, **g** fòssim, **h** fórmula, **i** fòssiu, **j** allò, **k** córrer, **l** ressò.

4. L'accent diacrític

16. **a5**, **b4**, **c1**, **d2**, **e3**, **f9**, **g10**, **h7**, **i8**, **j6**.

17. **a** és, **b** sí, **c** bé, **d** Què, **e** mà, **f** més, **g** món, **h** són, **i** sé.

18. **a2**, **b3**, **c1**, **d5**, **e6**, **f4**.

19. **a** Ho ha fet bastant bé. **b** Deu haver marxat. **c** Hi ha pèl de gat pel pis. **d** El cotxe és nou. **e** Ensenya'm la mà. **f** És el mes més fred. **g** Fa la volta al món. **h** Què va dir que era? **i** Ho sé des d'ahir. **j** Si vol, dirà que sí. **k** Són les 10: tinc son. **l** Ella té dos germans.

5. La dièresi

20. **a** la dièresi fa que la u soni, **b** la u ja sona, **c** la u no sona, **d** la u no sona, **e** la dièresi fa que la u soni.
 21. **a** agraïa, agraïes, agraïa, agraïem, agraïeu, agraïen; produïa, produïes, produïa, produïem, produïeu, produïen; **b** obeís, obeïssis, obeís, obeïssim, obeïssiu, obeïssin; conduís, conduïssis, conduís, conduïssim, conduïssiu, conduïssin.
 22. **infinitiu:** pair, reduir; **gerundi:** beneint, agraint; **futur:** destruiré, deduirà; **condicional:** influiria, maleiria.
 23. **a** ruïna, **b** distribuïa, **c** Lluís, **d** suïssos, **e** reüllar, **f** proveïdor, **g** genuí, **h** genuïna, **i** veïnat, **j** destruït, **k** lluïment, **l** cocaïna, **m** coïem, **n** diürn, **o** peüc, **p** obeïeu.

ORTOGRAFIA-PUNTUACIÓ

1. Els signes de puntuació: la coma i el punt i coma

1. **a** La clienta, la seva veïna, la dependent i la mestressa... **b** A més, tu... **c** L'Albert, el company de feina,... **d** Maria, escolta'm... **e** (...) veure elefants, lleons, girafes, micos i serps. **f** Salou, població turística del Tarragonès,... **g** Vinga, no et desanimis... **Pausa breu:** oracions b, d, g. **Sèrie d'elements:** a, e. **Aclariment:** c, f.
 2. **a** (...) em saludava; en canvi, ... **b** (...) les factures; és a dir, ... **c** (...) amics; així doncs, ...
 3. **a** La porta de la cuina (,) està mal tancada. **b** La noia depèn (,) de l'economia familiar. **c** L'aparell de ràdio, el vell, s'ha espatllat = està bé. **d** La professora està satisfeta (,) del resultat.

2. Els signes de puntuació: els dos punts i els punts suspensius

4. **a** El metge m'ha prohibit menjar productes lactis: iogurts, mantega i formatge. **b** El poeta digué en veu alta: «La inspiració no ve sempre quan un vol.» **c** Joan Fuster es definia amb aquests mots: «La meva professió és ser Joan Fuster.» **d** Les meves notes són: de mates, un notable; de català, un excel·lent i de castellà, un bé. **e** L'encarregada va cridar: «La producció no es pot aturar ara!» **f** Ja sé els mesos que tenen 30 dies: abril, juny, setembre i novembre. **Elements d'una sèrie:** a, d, f. **Paraules d'una persona:** b, c, e.
5. **a4** (dos punts); **b1** (coma); **c2** (dos punts); **d3** (coma).
6. **a** (...) Llegums... = llegums, etc. **b** (...) anglès... = anglès, etc. **c** (...) clavells... = clavells, etc.

LÈXIC-FENÒMENS SEMÀNTICS

1. Els sinònims

1. **a3, b7, c1, d2, e5.**
2. **noms:** cultiu-conreu, rei-monarca; **adjectius:** casolà-domèstic, infinit-etern; **verbs:** agitar-sacsejar, suprimir-eliminar.
3. melodia-tonada, ric-adinerat, dramàtic-teatral, gravar-enregistrar, continuar-proseguir, calma-tranquil·litat, passatemp-entreteniment, difícil-complicat.
4. abans d'aproximar-se, van atansar-se, intentaven acostar-se.

2. Els antònims

5. **a4, b4, c5, d2, e5.**
6. **noms:** naixement-mort, inauguració-cloenda; **adjectius:** sec-mullat, xerraire-callat; **verbs:** resumir-ampliar, comprar-vendre.
7. **a3, b1, c2, d5, e6, f4.**
8. **a** apagats, **b** morts, **c** curts, **d** espessos, **e** foscos, **f** confusos.

3. La polisèmia

9. **a** salt, **b** fi, **c** fresca, **d** mata, **e** fresca, **f** fi, **g** salt, **h** mata.
10. **a** (2, 6), **b** (3, 8), **c** (1, 4), **d** (5, 7).
11. **a** planta, **b** serra.

4. L'homonímia

12. **a** nou (2), **b** cap (6), **c** nou (3), **d** cap (4), **e** nou (1), **f** cap (5).
13. **a** números 4, 6; **b** números 2, 7; **c** números 3, 8; **d** números 1, 5.
14. **a** H, **b** P, **c** P, **d** H.

5. Els camps lèxics

5.1. Les malalties 5.2. L'estat d'ànim 5.3. El medi urbà i el medi rural

15. **a** salut, **b** rialla, **c** caminal.
16. **síntomes:** calfred, vertigen, febre; **medicaments:** xarop, injecció, pomada; **malalties:** varicel·la, pneumònia, grip.
17. **a3, b1, c2, d5, e6, f4.**
18. **a** vorera, **b** tanca, **c** adob, **d** cruïlla, **e** claveguera, **f** collita.

5.4. Els animals 5.5. El comerç 5.6. El transport

19. **a** avispa, **b** atún, **c** merluza, **d** avestruz, **e** cisne, **f** pato, **g** ruiseñor, **h** zorro, **i** delfín, **j** lince.
20. **establiments:** carnisseria, peixateria, fleca; **professions:** carnisser, peixater, comptable; **documents:** factura, pressupost, rebut.
21. **a4, b6, c1, d2, e3, f5.**

6. Les frases fetes, les locucions i els refranys

22. **a** (la cara)-2, **b** (el cap)-4, **c** (coll avall)-5, **d** (el cor)-1, **e** (figues)-3.
23. **a** en cos i ànima, **b** per sota mà, **c** de gorra, **d** a tres quarts de quinze.
24. **a** en cos i ànima: completament ; **b** per sota mà: d'amagat; **c** de gorra: pagant una altra persona; **d** a tres quarts de quinze: tardíssim.
25. **a** raig (maig-raig), **b** ningú (tu-ningú), **c** viu (estiu-viu), **d** corral (Nadal-corral), **e** vent (rogent-vent), **f** tens (sents-tens).

LÈXIC-FORMACIÓ DE PARAULES

1. La derivació. La família de paraules

1. **a** família de germà: germanor, germanat, agermanar; **b** família de nou: novetat, renovar, novament; **c** família de compte: comptar, comptable, comptabilitat; **d** família d'escola: escolar, escolaritzar, extraescolar.
2. **a** duresa, endurir, durament; **b** tranquil·litat, tranquil·litzar, tranquil·lament; **c** escassetat, escassejar, escassament; **d** fredor, refredar, fredament; **e** felicitat, felicitar, felicitament.
3. **a** pedregar, **b** pedris, **c** pedreta, **d** pedregada, **e** pedrera, **f** pedrada.

2. La composició

4. **a4** (guardacostes), **b5** (enterramorts), **c2** (somiatriutes), **d1** (salvavides), **e6** (pocavergonya), **f3** (parallamps).
5. **a** tauleta de nit, **b** llengua materna, **c** lluna de mel, **d** camisa de dormir, **e** compte enrere, **f** aigua oxigenada, **g** llop de mar, **h** estat civil.
6. **a** paracaigudes, **b** paraigua, **c** parabrisa, **d** para-sol, **e** para-xocs.

3. Les sigles i els acrònims

- a** AMPA: Associació de Mares i Pares d'Alumnes.
b UCI: Unitat de Cures Intensives. **c** ONU: Organització de les Nacions Unides. **d** IVA: Impost sobre el Valor Afegit. **e** CAP: Centre d'Atenció Primària.
- a4, b6, c2, d1, e3, f5.**
- Sigles:** ovni, WWW, làser. **Acrònims:** radar, mòdem, motel.

LÈXIC-PRECISIÓ LÈXICA

1. Precisió lèxica

- a** full; **b** direcció; **c** trànsit; **d** adreça; **e** tràfic; **f** fulla.
- a** Recolzarem; **b** Donarem suport.
- a** musclos; **b** nombre, número; **c** muscles; **d** nombre; **e** músculs.

LÈXIC-BARBARISMES

1. Barbarismes

- a** (peatons), vianants; **b** (colmena), rusc; **c** (cubito), glaçó; **d** (enfermetat), malaltia; **e** (lejía), lleixiu; **f** (adivinança), endevinalla.
- a** claveguera, **b** polzades, **c** escuradents, **d** passadís, **e** farcit; **f** tàperes.
- a2, b4, c1, d6, e3, f5, g9, h7, i11, j12, k8, l10.**

UNITAT 1 LITERATURA

1. La poesia 2. Repàs de mètrica

- És un poema líric perquè el poeta hi expressa allò que sent, el seu món interior.
- A-vui en ter-res de **Fran**-[ça] = 7 síl·labes. / i demà més lluny pot-**ser** = 7 síl·labes / no-em moriré d'e-nyo-**ran**-[ça] = 7 síl·labes / ans d'e-nyo-**ran-ça viu-ré** =) 7 síl·labes.
- Que el pins cenyexin...: rima consonant (**cala-ala; pujol-tenderol**); Si ens besem pels carrers...: rima assonant (només als parells: **cases-batlle**).

3. Estrofes i composicions 4. Les figures literàries

- Tots els versos del sonet són decasíl·labs: Dis-cre-ta-ment l'es-cric, i vull pen-**sar** / que_el re-bràs amb dis-cre-ta me-lan-**gi**-[a], / com si_es trac-tés d'al-gun-na me-lo-**di**-[a] / que sem-pre_és a-gra-da-ble re-cor-**dar** / Un so-net per a tu, no-més ai-**xò**, / pe-rò_amb a-quell toc lleu de fan-ta-**si**-[a] / que fa que_els ver-sos si-guin de de-**bò**. / Un so-net per a tu que m'ha per-**mès** / de dir-te cla-rament el que vo-**li**-[a]: / més en-llà de tenir-te no hi_ha **res**.
- Rima **A**: (clar), (estimar), (pensar), (recordar); Rima **B**: (alegria), dia, melangia, melodia, fantasia, volia; Rima **C**: això, debò; Rima **D**: permès, res.

- a** Veia una catifa de fulles; **b** El camp és un mar d'espigues; **c** Els núvols, llençols del sol; **d** Els insults són el seu ganivet

5. Noms de la literatura

- a** Hi ha una rima assonant als versos parells. **b** El vers del fragment de poema A té 4 síl·labes (jo hi_a-ni-**ri**-[a]); el del fragment de poema B té 6 síl·labes (A-van-çar sen-se **llast**). **c 3** El poeta vol arribar a la llibertat i s'atreveix a tot per tal d'aconseguir-ho. **d** Resposta oberta.

UNITAT 2 LITERATURA

1. L'estructura de la narració 2. El narrador

1. a

Una vegada vaig anar a Birmània al front d'una expedició comercial. El viatge va anar força bé i, a l'arribar-hi, un reietó local em va oferir hospitalitat. Havent-hi per allí pocs europeus, aquell senyor va tenir interès a fer evident que la seva cort era molt brillant i em retenia, feia que el meu repòs s'allargués més del que jo m'havia proposat. // **FINS AQUÍ PLANTEJAMENT**

L'estada allí era una festa seguida. Cantàvem, ballàvem i menjàvem del matí al vespre. Però, com que jo era persona manada i sempre he complert el meu deure, va venir el dia del comiat, i el reietó, per obsequiar-me, va organitzar una gran exhibició folklòrica.

Després de sentir cantar gent de totes les regions del país, van sortir dues-centes ballarines, que es van posar a dansar. El ball va allargar-se hores i hores, sempre igual. Quan l'avorriment es va apoderar de mi, vaig dir per desfogar-me, en català i aixecant la veu:

—Mal per mal, m'agraden més les danses del meu país...

Un lloro que estava a l'espatlla dreta del reietó va fer un crit i, dirigint-se a mi, va dir:

—No us emboliqueu. Si us senten, esteu perdut.

Va dir-ho en un català tan correcte que de moment se'm va tallar l'alè. Home de món com era, vaig dissimular davant del rei, però aquella nit, quan tothom dormia, vaig buscar el lloro, que va explicar-me la seva història. Era un lloro català, de Cadaqués, i havia arribat fins allí per casualitats de la vida. // **FINS AQUÍ NUS**

Per moltes que fossin les coses que ens separaven, hi havia l'idioma que ens unia, i teníem records comuns. Vam parlar del Mediterrani i de les nostres esperances de reveure'l, i l'endemà de bon matí tenia el cor més tendre que el dia de l'arribada. /// **FINS AQUÍ DESENLLAÇ**

Pere Calders, *Els catalans pel món*. (text adaptat)

- b** El narrador és omniscient: ho sap tot de la història i del protagonista.

3. Els personatges de la narració 4. Els subgèneres de la narrativa

2.

4 «—No pot ésser, dic repetí—. Si fos possible això, seria possible qualsevol cosa. Enteneu? [...] Estaríem ben arreglats si en els menjadors dels ciutadans qualsevol passessin coses tan extraordinàries!»

6 «—Doncs no vull ni un cèntim. Jo per la pàtria tot, sabeu? Podeu manar.

Al cap de quatre dies vaig rebre una carta del rei donant-me les gràcies. ¿I qui, amb això, no es sentiria ben pagat?»

2 «—Us vinc a fer saber que en el menjador de casa meva ha nascut un arbre de debò...»

5 «—Apa, apa, oblideu-ho. Compartiu amb mi, només, aquest secret, i l'Estat pagarà bé el vostre silenci.»

1 Un matí, un home troba un arbre al menjador de casa seva. Decideix anar a la policia.

3 «Aquestes paraules meves van irritar el capità.»

a El protagonista és l'home que va a la policia; l'acció gira al seu voltant, ja que, a ell, li passa el fet de l'arbre domèstic. **b** L'antagonista és el policia. Resposta orientativa. No està d'acord amb el protagonista i no es creu la seva història.

3. **a2; b4; c5; d1; e3.**

5. Noms de la literatura

4. **a 3** Explica, de manera col·loquial, la decepció d'una noia a l'obrir un regal d'aniversari. **b** L'única onomatopeia és *plaf!*

5. **a** Serios. **b** Les guerrilles eren com formigues (última línia).

5. Noms de la literatura

5. **a 1** En un monòleg, el regidor (persona que vetlla per la realització de l'espectacle) s'adreça al públic. **b** Hi ha una enumeració a la línia 3 (—pipes, crispetes, caramelts, converses en veu baixa, crits...—).

6. **a** Hi ha dues acotacions: abans de la primera intervenció de Holmes es diu (*Molest.*) i abans de l'última intervenció de Watson hi ha (*Com que l'altre no respon, dubtant.*). Indiquen, doncs, actituds dels personatges: irritació i dubte, respectivament. **b** Resposta orientativa. Comença intervenint Holmes, el qual vol posar-se a treballar immediatament; a continuació, Watson proposa parlar de l'atemptat contra el Primer Ministre, però Holmes l'interromp argumentant que el perill més gran és quan hi ha una amenaça secreta. Finalment, Watson dubta sobre l'existència d'un exèrcit invisible.

UNITAT 3 LITERATURA

1. El teatre 2. El text teatral

1. **a** Intervenien dos personatges: el Toni i el Marcó. **b** Acotacions: (*L'agafa fortament i el mira als ulls amb intensitat.*) i (*Es miren als ulls.*).

2. **a** Al diàleg d'una obra de teatre hi ha el nom de cada personatge al començament de cada intervenció i hi ha acotacions en lletra cursiva.

b Al diàleg d'una obra narrativa no hi ha els noms dels personatges sinó un guió al començament de cada intervenció; tampoc no hi ha acotacions: aquestes informacions es donen entre guions.

3. Els subgèneres del teatre 4. Els clàssics

3.

	Tragèdia	Comèdia	Drama
a S'utilitza una llengua col·loquial.		✓	
b El destí domina la vida dels personatges.	✓		
c Surten classes socials variades i estils diversos.			✓
d La llengua utilitzada és culta.	✓		
e Els personatges poden canviar el seu destí.			✓
f S'expliquen conflictes de la vida quotidiana.		✓	

4. **a** Són monòlegs perquè un personatge que està sol a escena expressa el que pensa o sent. **b** El fragment **A** pertany a una tragèdia: Hamlet és una de les tragèdies més conegudes de Shakespeare (to seriós, mort dels personatges). **c** El fragment **B** pertany a una comèdia (to humorístic, per exemple la dona s'enfada perquè un cavaller no li proposa matrimoni).